

Mediateknikerutbildningen, MTU AB
info@mtu.nu

Rektorn vid Mediateknikerutbildningen
bosse@mtu.nu

Beslut för gymnasieskola

---

efter tillsyn i den fristående gymnasieskolan
Mediateknikerutbildningen
i Linköpings kommun

Tillsyn i Mediateknikerutbildningen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Linköpings kommun under 2011 och 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Mediateknikerutbildningen besöktes av Skolinspektionen den 27 september 2012.

Fakta om skolan

Verksamheten vid den fristående gymnasieskolan Mediateknikerutbildningen startade läsåret 2003/2004 och omfattar utbildningarna:

- Estetiska programmet inriktning bild och formgivning (årskurs 1 och 2)
- Estetiska programmet inriktning estetik och media (årskurs 1 och 2)
- El- och energiprogrammet inriktning dator och kommunikationsteknik (årskurs 1 och 2)
- Medieprogrammet (årskurs 3)

Huvudman är Mediateknikerutbildningen MTU AB med organisationsnummer 556463-1983. Utöver de ovan beskrivna utbildningarna har också huvudmannen, från och med läsåret 2011/2012, rätt till bidrag för samhällsvetenskapsprogrammet inriktning medier, information och kommunikation samt el- och energiprogrammet inriktning elteknik (Dnr 37-2010:5670). Vid tiden för tillsynen har skolan inga elever på dessa utbildningar.

Den fristående gymnasieskolan Mediateknikerutbildningen utgör en skolenhet med en rektor och en biträdande rektor. Skolan ligger i ett industriområde nära de centrala delarna av Linköping. Vid tillsynsbesöket har skolan 138 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Linköpings kommun, men skolan har även elever från närliggande kommuner exempelvis Mjölby, Motala och Åtvidaberg.

Kunskapsresultaten på skolans medieprogram har varierat under åren. Enligt skolans egna resultatsammanställningar får nästan alla elever slutbetyg år 2012. Skolverkets nationella statistik visar att den genomsnittliga betygspoängen för skolans avgångselever har varierat under åren 2008–2011. Betygspoängen för år 2011 är tidsperiodens lägsta, resultatet 13,6 är lägre än den genomsnittliga betygspoängen i kommunen (14,1) och riket (14,1). Den nationella statistiken visar även att det på skolan finns en stor skillnad i resultat mellan kvinnor och män år 2011. Kvinnorna på medieprogrammet hade detta år den genomsnittliga betygspoängen 15,6 att jämföra med männens 12,1. Denna skillnad i resultat mellan skolans kvinnor och män är betydligt större än den diskrepans som finns i riket. Vidare visar den nationella statistiken att skolans samtliga elever nådde grundläggande behörighet till universitet och högskolestudier åren 2008–2011 och att en betydande andel av skolans elever, 82,6 procent, hade utökat program. Motsvarande andel i riket var 40,6 procent.

Vid den utbildningsinspektion av Mediateknikerutbildningen som Skolverket genomförde år 2007 framkom att rektorn vid anställningstillfället inte hade förvärvat pedagogisk insikt genom utbildning (Dnr 54-2005:2423). Vid tiden för denna tillsyn har rektorn gått rektorsutbildning och påbörjat en pedagogisk utbildning vid Karlstads universitet.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Linköpings kommun angående kommunens rätt till insyn i de fristående gymnasieskolorna. Det framkommer bland annat att utbildningsförvaltningen i Linköpings kommun regelbundet genomför skolbesök och att skolans elever besvarar den kvalitetsmätningssenkät som genomförs årligen i alla gymnasieskolor belägna i kommunen.

Helhetsbedömning

Mediateknikerutbildningen utgör en kreativ och trygg miljö för eleverna. Det råder en god stämning eleverna emellan och mellan elever och personal. Tillsynen visar att skolan trots att alla elever når grundläggande behörighet till universitet och högskolestudier behöver höja sina kunskapsresultat. Arbetet med att ge alla elever det stöd och den stimulans de behöver för att utvecklas så långt som möjligt behöver förbättras. Enligt nationell statistik har skolan en nedåtgående trend i betygspoäng och det finns stora skillnader i resultat mellan kvinnor och män på skolans medieprogram. En majoritet av skolans elever har utökat program vilket kan påverka deras möjlighet att nå minst kunskapskraven i samtliga kurser som ingår i deras program.

På skolan finns elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås men skolan saknar tydliga rutiner för att skyndsamt utreda behovet av särskilt stöd. Istället anpassas undervisningen och skolan erbjuder stöd i form av mer undervisningstid och förlängd kursid till elever som har svårigheter att nå målen med utbildningen. Bristen på utredning får till följd att åtgärdsprogram inte alltid utarbetas för elever i behov av särskilt stöd. Vidare saknas tillgång till specialpedagogiska insatser på skolan och åtgärdsprogrammen har brister.

Rektorn och lärarna arbetar aktivt med att utveckla skolans utbildning men det finns ingen tydlig plan för detta arbete. Det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Det är också viktigt att skolans kvalitetsarbete dokumenteras och att det i denna dokumentation framgår att slutsatser och förbättringsåtgärder utgår från en analys av skolans verksamhet och elevernas kunskapsresultat.

Personalen arbetar för att verksamheten som helhet ska inriktas mot de nationella målen. Detta märks bland annat i skolans strukturerade planeringar av undervisningen i ämnesövergripande projekt, så kallade uppdrag. Vidare strävar skolan efter att ge eleverna på skolans yrkesprogram en lärorik och meningsfull praktik genom att utföra arbetsuppgifter i samband med olika kulturevenemang men på skolan saknas en planering för elevernas APL/APU inom ramen för den garanterade undervisningstiden. Därmed får inte alla elever den utbildning som de har rätt till.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mediateknikerutbildningen, MTU AB att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 28 januari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande:

- Se till att utformningen av elevernas inflytande anges i planeringen av verksamheten.
- Säkerställa att det vid skolan finns forum för samråd med eleverna, vid vilka frågor av betydelse för utbildningen behandlas.

Motivering

Skollagen anger att det vid varje skolenhet ska finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna. Inom ramen för ett sådant forum ska eleverna informeras om förslag till beslut i sådana frågor som ska behandlas där och ges tillfälle att komma med synpunkter innan beslut fattas. Rektorn ansvarar för att det finns forum för samråd och för att informations- och samrådsskyldigheten fullgörs. Den närmare utformningen av elevernas inflytande ska anges i samband med den planering av verksamheten som sker inom ramen för enhetens systematiska kvalitetsarbete.

Eleverna vid Mediateknikerutbildningen har varje dag en så kallad morgonsamling då de bland annat får information om vad som är på gång på skolan. Av intervjuer framgår att skolans inriktningsansvariga lärare nästan dagligen träffar sina elevgrupper och att eleverna vid dessa lektionstillfällen kan ta upp olika frågor som rör utbildningen. Enligt intervjuerna är personalen tillgänglig för eleverna under hela skoldagen, vilket möjliggör för varje elev att när helst behov finns ta direktkontakt med exempelvis lärare och rektor för att framföra förslag och åsikter. Elevernas synpunkter på utbildningen kommer också fram genom de kursutvärderingar som genomförs och som rektor tar del av. Däremot saknas vid skolan forum för samråd med eleverna där representanter för eleverna från samtliga program och årskurser deltar. Enligt intervjuer har det funnits elevråd tidigare år men detta lades ner eftersom det enligt rektorn inte fanns några meningsfulla frågor för elevrådet att arbeta med. Utformningen av elevernas inflytande är inte beskrivet i planeringen av verksamheten.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevinflytandet vid Mediateknikerutbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4, 6, 13 och 14 §§ skollagen

Trygghet och studiero**Bedömning**

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero:

- Säkerställa att rektorn ser till att skolans ordningsregler är utarbetade under medverkan av eleverna och att reglerna löpande följs upp.
- Säkerställa att skolans plan mot kränkande behandling är utformad i enlighet med författningarna.

Motivering*Ordningsregler*

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsreglerna.

Mediateknikerutbildningen har ordningsregler som beslutats av rektorn men dessa har inte utarbetats under medverkan av skolenhetens elever utan har tagits fram av tidigare elever. Ordningsreglerna är daterade 16 augusti 2010. Eleverna uppger att de pratar om skolans ordningsregler vid behov och att det inte funnits anledning att förändra de som finns.

Planen mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Mediateknikerutbildningen har en plan mot kränkande behandling som i vissa delar motsvarar författningarnas krav. Planen upprättas årligen och innehåller en handlingsplan för hur personalen ska agera om de får vetskap om att en elev upplever att den blivit utsatt för kränkande behandling. Det saknas emellertid en redogörelse för de åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året, kopplade till en aktuell kartläggning av situationen på skolenheten. I planen saknas också en redogörelse av hur föregående års åtgärder har genomförts. Vidare saknas i planen perspektivet vuxen – elev. Detta medför att det av planen exempelvis inte framgår hur personalen ska agera och hur ansvarsfördelningen ser ut om det finns misstanke om att en vuxen har kränkt en elev.

Av intervjuer framgår att eleverna inte känner till skolans plan mot kränkande behandling och att de inte varit med i utarbetandet av denna. Däremot framgår av intervjuer med rektor och lärare att skolan planerar för att göra eleverna delaktiga i arbetet med nästa års plan.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att det finns brister i utarbetandet av skolans ordningsregler och i utformningen av planen mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 5 § skollagen

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd:

- Säkerställa att rektorn ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds och att det vid utredningen sker samråd med elevhälsan.
- Se till att rektorn fattar beslut om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen utarbetas i enlighet med författningarnas krav.

Motivering

I skollagen anges att särskilt stöd ska ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till. Vidare framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska det anmälas till rektor. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Vid utredningen ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas där det framgår vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogram ska beslutas av rektor.

Utredning av behov av särskilt stöd

Mediateknikerutbildningen saknar tillgång till specialpedagogiska insatser. Skolan har en arbetsgång för att uppmärksamma och stödja elever som riskerar att inte nå kunskapskraven. Av intervjuer framgår att skolans rektor och övrig personal har möten varje vecka då olika elevärenden tas upp. Vid dessa onsdagsmöten deltar även skolans studiecoach som representant för elevhälsan. Enligt rektor uppmärksammas elever som riskerar att inte nå kunskapskraven vid dessa möten och elevens behov av särskilt stöd utreds under mötets gång genom samtal i personalgruppen. Vanligen blir resultatet av personalens diskussion att elevens undervisningstid i den aktuella kursen utökas och att kursens slutdatum flyttas fram. Åtgärden dokumenteras enligt rektor i aktuellt mötesprotokoll men utredningen dokumenteras inte trots att skolan har en särskild dokumentmall för framtagande av pedagogiskt underlag. Det utarbetas heller inte be-

slut om åtgärdsprogram. Vidare leder inte ställningstagandet att förlänga kurstiden till att uppgifter i elevens individuella studieplan förändras.

Skolans arbetsgång för att utreda elevers behov av särskilt stöd medför, enligt Skolinspektionen, en risk att elevers stödbehov inte utreds på det sätt som författningarna avser utan istället rutinmässigt bemöts med mer tid. Farhågan blir särskilt påtaglig då det i skolans elevhälsa saknas tillgång till specialpedagogiska insatser. Eftersom skolan inte utarbetar åtgärdsprogram för elever vars kurstid förlängs och det finns en otydlighet avseende efter hur lång tid resultatet av en förlängd kurstid ska följas upp riskerar skolans elever att inte få det särskilda stöd som de har rätt till. Genom att rektorn inte fattar beslut om åtgärdsprogram för elever som har behov av särskilt stöd får inte elev och vårdnadshavare möjlighet att överklaga åtgärdsprogrammet så som lagstiftningen föreskriver. Även ett beslut av rektorn om att åtgärdsprogram inte ska utarbetas kan överklagas och måste därför innehålla en överklagandehänvisning.

Åtgärdsprogram

Mediateknikerutbildningen har en mall för åtgärdsprogram med rubrikerna; nulägesbeskrivning, mål, åtgärder och uppföljning. Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram som utarbetats på skolan under läsåret 2011/2012. I åtgärdsprogrammen är elevens behov och hur skolan ska tillgodose dessa otydligt beskrivna. Målen är övergripande. Exempelvis anges i ett åtgärdsprogram målet för en elev som behöver "mer engagemang" att eleven ska "jobba med sin motivation" och "gå hela dagar". Det framgår inte av åtgärdsprogrammet vad elevens svårigheter består av förutom att eleven tycker att det varit svårt med uppdragen och att eleven inte litar på sin förmåga. Skolans åtgärder är få och istället läggs ett stort ansvar på eleven. Exempelvis anges att eleven ska gå på schemalagd stödmatte, teckna varje vecka och träna positivt tänkande samt träffa studiecoach. Åtgärdsprogrammet är vidare inte utformat som ett beslut med överklagandehänvisning och det är inte tydligt att rektorn är beslutsfattare. Datum för uppföljning framgår men det saknas information om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta måste tydligt framgå av ett åtgärdsprogram, redan då beslutet om åtgärdsprogrammet fattas.

Skolinspektionen vill i detta sammanhang framhålla vikten av att åtgärdsprogrammet relaterar till läroplanens mål och kursplanernas kunskapskrav och vad man vill uppnå på kortare och längre sikt. Fokus måste ligga på de åtgärder som skolan ansvarar för. Det är också viktigt att de åtgärder som föreslås är så konkreta att skolan kan följa upp åtgärderna och utvärdera om stödet motsvarar elevens behov.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd som måste åtgärdas. Rektorn måste se till att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och att åtgärdsprogram utarbetas om utredningen visar att eleven är i behov av sådant stöd. Vidare ska rektorn se till att användbarheten på de åtgärdsprogram som utarbetas vid skolan förbättras. Mot denna bakgrund föreläggs huvudmannen att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

28 kap. 16 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning:

- Säkerställa att utformningen av slutbetyg och betygskatalog sker i överensstämmelse med författningarna.

Motivering

Enligt skollagen ska rektor se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Av gymnasieförordningen framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Enligt skolverkets föreskrifter om betygskatalog ska namn och titel på den som har beslutat om betyg framgå och den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften. Vidare ska en betygskatalog innehålla bland annat namn på huvudman, skolenhet och den kommun där skolenheten är belägen.

Enligt Skolverkets föreskrifter om utformningen av slutbetyg och samlat betygsdokument i gymnasieskolan ska dokumenthuvudet på slutbetygets första sida innehålla bland annat skolans namn och namn på huvudman. Av slutbetyget ska även namnet på utbildning vid fristående gymnasieskola anges.

Mediateknikerutbildningen har en betygskatalog som till stora delar uppfyller författningarnas krav, dock saknas namn på huvudman. Vidare saknas titel på den som beslutat om betyg liksom uppgiftens datering. Skolinspektionen har vid tillsynen tagit del av slutbetyg som utfärdats på skolan. Av dokumenten framgår att huvudmannens namn saknas och att namnet på utbildningen inte fullt ut överensstämmer med utbildningens namn enligt tillståndet.

Av Skolinspektionens utredning framgår att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav avseende utformning av elevernas slutbetyg och skolans betygskatalog. Huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 14 § skollagen

13 kap. 23 § gymnasieförordningen

7–8 §§ skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123)

1 § skolverkets föreskrifter om utformningen av slutbetyg och samlat betygsdokument i gymnasieskolan (SKOLFS 2009:36)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen:

- Säkerställa att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta kvalitetsarbete dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Ett sådant systematiskt kvalitetsarbete ska även genomföras på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Vid Mediateknikerutbildningen bedrivs ett visst kvalitetsarbete men det saknas struktur och systematik för arbetet. Huvudman, rektor och lärare har återkommande diskussioner om hur verksamheten ska utvecklas men det saknas en planering, uppföljning och dokumentation av utvecklingsarbetet. Skolan upprättar årligen en kvalitetsredovisning. Skolinspektionen har tagit del av redovisningen som avser verksamhetsåret 2011. Av denna framgår framförallt skolans resultat på den kvalitetsmätningens enkät som Linköpings kommun genomför årligen, och som besvaras av elever som går i gymnasieskolor belägna i kommunen. Mediateknikerutbildningens egna kunskapsresultat framgår inte av redovisningen och inte heller resultat av genomfört utvecklingsarbete exempelvis huruvida förändringar av undervisningen lett till högre måluppfyllelse. Av kvalitetsredovisningen framgår att rektorn gör vissa analyser av enkätresultaten, men det saknas slutsatser och förslag på åtgärder för att förbättra resultaten. Vidare saknas i verksamheten en dokumenterad planering som kopplar till pågående arbete och som utgår från skolans resultat. Vid intervjuer med lärare och rektorn bekräftas bilden av att det vid skolan saknas ett systematiskt arbete med att analysera resultaten i förhållande till nationella mål och krav, som ett underlag för insatser i syfte att utveckla verksamheten.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Mediateknikerutbildningens systematiska kvalitetsarbete både på huvudmannanivå och på enhetsnivå. Det saknas en tydlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen, därtill finns brister avseende dokumentationen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 3–6 §§ skollagen

Personalkompetens**Bedömning**

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens:

- Säkerställa att personalen har utbildning som är avsedd för den undervisning de ska bedriva.

Motivering

Enligt nuvarande skollag ska huvudmännen för undervisning använda lärare som har utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren ska bedriva. Vid bedömningen om personal vid en skolenhet har utbildning för de uppgifter de ska bedriva

tillämpar Skolinspektionen 1985 års skollag för lärare som är anställd före 1 juli 2011. Detta framgår av lagen om införande av den nya skollagen. Enligt 1985 års skollag är kommuner och landsting skyldiga att för undervisningen använda lärare som har utbildning för den undervisning de i huvudsak ska bedriva.

Skolinspektionen har från Mediateknikerutbildningen fått en förteckning över skolans lärare där det framgår vilken behörighet och utbildning lärarna har och vilka ämnen de undervisar i. Dokumentet visar att flertalet lärare har gymnasieläraryt utbildning och utbildning i de ämnen som de undervisar i. Vidare framgår att det finns personal som utifrån sin ämneskompetens undervisar eleverna trots att de inte har fullgjord lärarutbildning. Några av dessa håller vid tiden för tillsynen på att slutföra pågående lärarutbildning men detta gäller inte alla.

Skolinspektionen bedömer att skolan för undervisningen, i högre grad, måste använda personal som har utbildning för den undervisning de ska bedriva. Huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 13 § 2010 års skollag

2 kap. 3 § 1985 års skollag

33 § lag om införande av skollagen (2010:801)

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning:

- Säkerställa att det för eleverna finns en elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska och specialpedagogiska insatser.

Motivering

I skollagen anges att det för eleverna ska finnas elevhälsa och att den ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Mediateknikerutbildningen har ett avtal, daterat 20 januari 2004, avseende skolhälsovård med en närliggande vårdcentral. Skolan har inte förnyat avtalet trots bestämmelserna i 2010 års skollag om en samlad elevhälsa. Avtalet omfattar en hälsokontroll per elev men i avtalet ingår också konsultation avseende hälsoinsatser. Enligt intervjuer innebär konsultationen att skolans elever har förtur till besök på vårdcentralen om de skulle ha behov av medicinska insatser under skoltid. Däremot ingår inte i avtalet att eleverna regelbundet exempelvis varje vecka har tillgång till en skolsköterska i skolans lokaler eller att en skolsköterska ska vara aktiv i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Avtalet säkerställer heller inte att eleverna har tillgång till skolläkare.

Skolan har en studiecoach som arbetar som både studie- och yrkesvägledare och kurator. Däremot finns inte på skolan någon personal som är speciallärare eller specialpedagog.

Av intervjuer framgår att eleverna efter signal från studiecoach eller vårdcentralens sjuksköterska har tillgång till psykologiska, psykosociala och medicinska insatser bland annat via ungdomsmottagningen. Det framgår vidare att studiecoachen deltar i möten varje vecka då elevernas skolgång diskuteras i personalgruppen samt i skolans förbyggande och hälsofrämjande arbete.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolans organisation av elevhälsan inte säkerställer att eleverna utifrån behov har tillgång till medicinska, psykologiska och specialpedagogiska insatser. Att tillgången till dessa professioner saknas leder också till brister i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång:

- Säkerställa att de nationella program som erbjuds överensstämmer med författningarnas krav.
- Säkerställa att eleverna erbjuds individuellt val i enlighet med författningen.
- Säkerställa att skolans yrkesprogram/yrkesförberedande program innehåller arbetsplatsförlagd lärande/arbetsplatsförlagd utbildning.
- Säkerställa att eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna lärande.

Motivering

Utbildningens innehåll och omfattning

Enligt gymnasieförordningen består ett nationellt program av; gymnasiegemensamma ämnen, programgemensamma ämnen, för inriktningen gemensamma karaktärsämneskurser, programfördjupning, kurser inom det individuella valet och gymnasiearbetet. Skolverket får enligt gymnasieförordningen meddela föreskrifter om vilka ämnen och kurser som ska ingå i respektive program och i de nationella inriktningarna. Vidare framgår att huvudmannen som programfördjupning ska erbjuda sådana kurser som Skolverket meddelat föreskrifter om. Enligt gymnasieförordningen beslutar huvudmannen om vilka kurser som ska erbjudas som individuellt val. Elever har dock rätt att inom utrymmet för individuellt val läsa en kurs i idrott och hälsa utöver vad som finns på studievägen, minst en kurs i estetiska ämnen och de kurser som krävs för grundläggande behörighet om eleven går ett yrkesprogram.

De nationella program som erbjuds på Mediateknikerutbildningen överensstämmer inte fullt ut med författningarnas krav. Detta framgår av dokument på skolans webbplats. Exempelvis ingår enligt skolans dokument kursen Information och kommunikation 1 i estetiska programmets inriktning estetik och media för programfördjupningen digitala medier. Detta överensstämmer inte med de kurser som Skolverket föreskriver får erbjudas inom programfördjupningen för estetiska programmet. Vidare ska det finnas möjlighet för elever att läsa kurserna Svenska som andra språk 2 och Svenska som andra språk 3, vilket enligt skolans dokument inte är möjligt för elever på alla fördjupningar inom det estetiska programmet. Det framkommer även att elever på estetiska programmet inriktning bild och formgivning inom det individuella valet inte kan välja en kurs i ämnet idrott och hälsa utöver vad som finns på studievägen.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att de kurser som eleverna erbjuds inom de nationella programmen inte fullt ut överensstämmer med författningarnas krav. Huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Arbetsplatsförlagt lärande/Arbetsplatsförlagd utbildning

Enligt skollagen ska ett yrkesprogram innehålla arbetsplatsförlagt lärande. Av gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i minst 15 veckor. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektor beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen ska göras. Vidare ska det för en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande, enligt gymnasieförordningen, utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som i övrigt bedöms vara lämplig.

Av 1992 års gymnasieförordning framgår att arbetsplatsförlagd utbildning ska förekomma på alla nationella program utom det estetiska programmet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet. Den arbetsplatsförlagda utbildningen ska uppgå till minst 15 veckor. Vidare framgår att rektor beslutar om hela eller delar av kurser ska arbetsplatsförläggas och om hur fördelningen över åren ska göras. I förordningen beskrivs också att med arbetsplatsförlagd utbildning avses kursplanestyrd utbildning på ett program som genomförs på en arbetsplats utanför skolan.

Mediateknikerutbildningen har elever i årskurs 1 och 2 på yrkesprogrammet el- och energiprogrammet, för dessa elever ska arbetsplatsförlagt lärande (APL) ingå. För elever i årskurs 3 erbjuder skolan det yrkesförberedande programmet medieprogrammet där arbetsplatsförlagd utbildning (APU) ska ingå. Enligt skolans tillstånd (Dnr 44-2002:1216) ska APU om 400 poäng ingå i elevernas garanterade undervisningstid. Av tillståndet framgår vidare att APU ska förläggas under årskurs 2 och 3 genom att eleverna som en del av sin utbildning är ute på APU under 1–2 dagar/vecka alternativt under en längre sammanhängande period.

Av tillsynen framgår att skolan inte arbetar med APL/APU i enlighet med sitt tillstånd. Enligt rektor ligger APL/APU utöver den garanterade undervisningstiden och genomförs genom att eleverna utanför skoltid utför olika uppdrag som skolan fått förfrågan

om i samband med olika kulturevenemang. Exempelvis utförs flera uppdrag åt musikskolan. Det är vidare oklart om det för samtliga elever i årskurs 1 och 2 vid utförandet av dessa uppdrag har utsetts en lämplig handledare. På skolan finns inte utöver detta efterfrågestyrda upplägg för att praktisera kunskaper och färdigheter någon planering för elevernas APL/APU, varken avseende omfattning eller innehåll.

Av intervjuer framgår att elevernas möjlighet att medverka då de praktiska arbetsuppgifterna ska utföras varierar eftersom dessa äger rum på kvällar och helger. Rektorn uppger att syftet med upplägget är att eleverna ska jobba praktiskt med det som de lärt sig i skolan, på ett sätt som i hög grad liknar yrkets arbetsuppgifter både avseende innehåll och tidpunkt för genomförande. Rektorn menar att detta ökar elevernas möjligheter att senare få en anställning. Skolan bokför för varje elev vilka arbetsuppgifter som eleven medverkat i och hur många timmar detta tagit. Enligt rektorn har skolan därmed koll på antalet praktiktimmar för varje elev och eleverna uppges vanligen få mer tid än de 15 veckor som föreskrivs. Skolinspektionen har tagit del av en sammanställning som visar att antalet praktiktimmar varierar stort mellan eleverna.

Skolinspektionen bedömer att den praktik som eleverna på Mediateknikerutbildningen får, inte motsvarar den handledarledda och kursplanestyrd APL/APU som författningarna föreskriver att eleverna ska ha inom ramen för sin utbildning. Därmed uppfyller verksamheten inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Tillgång till skolbibliotek

I skollagen anges att elever i gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Av prop. 2009/10:165 framgår att "med skolbibliotek brukar vanligtvis avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande".

Vid Mediateknikerutbildningen finns i den lokal där rektorn och huvudmannen har sina arbetsplatser en bokhylla som enligt rektorn utgör skolans skolbibliotek. Lokalen är tillgänglig för eleverna under hela skoldagen. Vid tiden för Skolinspektionens tillsyn är litteraturinnehållet mycket begränsat. Det finns viss skönlitteratur, enstaka uppslagsböcker och viss facklitteratur. Av intervjuer framgår att eleverna ibland tillsammans med lärare besöker Linköpings stadsbibliotek när de behöver litteratur. Men det görs inte regelbundet och skolan har inte heller någon överenskommelse om samverkan med stadsbiblioteket. Enligt intervjuerna har eleverna god tillgång till IT-utrustning och digitalt material bland annat genom de lånedatorer som eleverna kan disponera under sin gymnasietid.

Skolinspektionen bedömer att det på skolan saknas tillgång till ett skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Därmed uppfyller verksamheten inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

16 kap. 16 § skollagen

4 kap. 1, 7, 12 och 14 §§ gymnasieförordningen

9 kap. 8 § 1985 års skollag

1 kap. 2 § 1992 års gymnasieförordning

5 kap. 15 § 1992 års gymnasieförordning

2 och 3 §§ skolverkets föreskrifter om kurser för estetiska programmet (SKOLFS 2010:51)

I ärendets slutliga handläggning har deltagit enhetschef Allan Westerdahl samt utredarna Jon Torkelstam och Sofia Lindstrand.

På Skolinspektionens vägnar

Agneta Sandén
Avdelningschef

Anette Bergstrand
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).